

ת"פ 33277/02/17 - מדינת ישראל נגד אלחנן כהן

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 33277-02-17 מדינת ישראל נ' כהן ואח'

בפני
בעניין: כבוד השופט איתן כהן
מדינת ישראל

המאשימה

נגד

אלחנן כהן

הנאשם

גזר דין

מבוא

1. הנאשם הורשע על פי הודאתו בכתב אישום מתוקן, במסגרת הסדר טיעון, בהתנגדות למעצר, עבירה לפי סעיף 47(א) לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], התשכ"ט-1969, ובהתפרעות, עבירה לפי סעיף 152 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "**חוק העונשין**").
2. בהסדר הטיעון שנכרת בין הצדדים הוסכם שהנאשם יודה ויורשע בכתב האישום המתוקן ובאשר לעונש נקבע שהצדדים יטענו באופן חופשי. עוד הוסכם, שהנאשם יהיה רשאי לבקש תסקיר שירות מבחן לעניין העונש בלבד.

כתב האישום המתוקן

3. על פי עובדות כתב האישום המתוקן, עובר ליום 09.02.2017 התקיימו הפגנות במקומות שונים בארץ, במחאה על מעצרו של סרבן גיוס חרדי. במסגרת זו, הכריזה קבוצה במגזר החרדי על הפגנות בירושלים, במספר מוקדים, במטרה לשבש את הסדר הציבורי ולחסום את התנועה בעיר. ביום 09.02.17 בשעה 23:20 או בסמוך לכך, החלה התקהלות של קבוצת חרדים בכביש 436 בירושלים, במהלכה חסמו עשרות מפגינים את נתיבי התחבורה בגופם. הנאשם השתתף בהתפרעות. בהמשך, הדפה המשטרה את המתפרעים למדרכות והכבישים פונו. כעבור כרבע שעה, התקדמה קבוצת מתפרעים ובתוכה הנאשם, לכיוון שכונת רמות וחסמה את נתיבי התחבורה פעם נוספת. הנאשם סירב לעלות למדרכה על אף שהשוטרים ביקשו ממנו, מספר פעמים, לעשות זאת. הנאשם התנגד למעצרו, השתולל, ורגלו פגעה ברגלו של שוטר מתנדב. כתוצאה מכך נגרם למתנדב שפשוף ברגלו.

הנאשם הורשע על שבמעשיו, השתתף בהתפרעות והשתמש בכוח כדי למנוע או להכשיל את מעצרו החוקי.

תסקיר שירות המבחן

4. שירות המבחן התבקש להכין תוכנית של"צ, ואף על פי כן הגיש שירות המבחן תסקיר קצר שבו התייחס בתמצית לרקע האישי והמשפחתי של הנאשם וליחסו של הנאשם לעבירה. בתסקיר נכתב שהנאשם, בן 25, נשוי ואב לשניים, אברך בכולל ומתגורר בירושלים. אשר לאירוע שבפנינו, צוין שהנאשם קיבל אחריות על העבירה שעבר וטען שהתנהלותו מול השוטר נבעה מהשפעה חברתית ומתוך לחץ. על פי התרשמות שירות המבחן, הנאשם מתפקד מתוך עולם ערכים נורמטיבי, והעבירה אינה מאפיינת את התנהלותו השגרתית. עוד צוין שהנאשם נעדר עבר פלילי.

אשר לעונש, המליץ שירות המבחן לגזור על הנאשם צו שירות לתועלת הציבור שיהווה עבורו עונש חינוכי שיש בו להפחית את הסיכון להישנות עבירות. בהתאם לכך הוצע צו של"צ בהיקף של 120 שעות במסגרת עמותת "חסדי יוסף", בתפקידי חונכות, שליחויות, מנהלה ומעורבות במעשי חסד בקהילה.

טיעוני הצדדים לעונש

5. ב"כ המאשימה עתרה להשית על הנאשם של"צ, שלצדו מאסר מותנה ופיצוי לנפגע העבירה. אשר למתחם העונש ההולם, טענה שזה נע בין של"צ שלצדו מאסר על תנאי ועד למאסר קצר ויש למקם את הנאשם ברף התחתון של המתחם. בטיעוניה הדגישה את הערכים המוגנים שבעבירות - פגיעה בסדר הציבורי ובשלטון החוק. אשר לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, טענה שנשקלו לקולה גילו הצעיר של הנאשם ועברו הנקי, ומנגד נשקלה לחומרה הודאתו רק בשלב מאוחר של ההליך, כשעה וחצי לפני מועד ההוכחות. לתמיכה בטיעוניה הפנתה לע"פ 3613/17 **זיילבד נגד מדינת ישראל** (17.01.2019), ולרע"פ 31/15 **אפרסמון נגד מדינת ישראל** (20.01.2015).

6. ב"כ הנאשם עתר להסתפק בעונש של מאסר על תנאי ופיצוי שתואם למצבו הכלכלי של הנאשם. בטיעוניה הדגיש שהנאשם הודה במסגרת הסדר טיעון ובכך חסך מזמנו של ביהמ"ש; שהוא נעדר עבר פלילי וזו לו הסתבכות ראשונה עם החוק; ושמאז שעבר את העבירה לפני כמעט שלוש שנים, לא היה מעורב באירוע נוסף. אשר למתחם העונש ההולם, ביקש להעמיד את עונשו של הנאשם על הרף התחתון של המתחם. לתמיכה בטענותיו הגיש את גזר דין בת"פ 17-06-27228 **מדינת ישראל נגד קופשיץ** (30.04.2019).

דברי הנאשם

7. הנאשם ניצל את זכותו למילה האחרונה ואמר שמעד מעידה חד פעמית מתוך לחץ, והוא "מצטער על הכול".

דין והכרעה

קביעת מתחם העונש ההולם

8. כידוע, העיקרון המנחה בקביעת העונש הוא **עיקרון ההלימה**, דהיינו, קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה

העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם, ובין סוג ומידת העונש שיוטל עליו (להלן: "**העיקרון המנחה**").

בית המשפט מצווה לקבוע מתחם עונש הולם למעשה העבירה בהתאם לעיקרון המנחה, תוך התחשבות בערך החברתי שנפגע ובמידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנוהגת ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה.

9. במקרה דנא, **הערכים החברתיים המוגנים** שנפגעו הם הגנה על שלטון החוק; הגנה על שלום הציבור ובטחונו; שמירה על הסדר הציבורי; הגנה על שלמות גופם של שוטרים העוסקים באכיפת החוק, והגנה על זכותם של עובדי הדרך בכביש לחופש תנועה.

10. לעניין **מידת הפגיעה בערכים המוגנים**, אני סבור שהאירוע ממוקם ברף חומרה נמוך עד בינוני. הנאשם השתתף יחד עם עשרות מפגינים אחרים בהתפרעות שכללה חסימת נתיבי תחבורה, וכשצווה לפנות את הכביש, סרב להיענות לדרישת השוטרים, התנגד למעצרו בכוח, ופגע ברגלו של אחד השוטרים - שוטר מתנדב.

חומרת המעשים נובעת מהתנגדות למעצר חוקי תוך שימוש באלימות ותוך העמדת השוטרים שעסקו באכיפת החוק - בסיכון, והכול תוך זלזול בחוק ובאוכפי החוק.

מדובר בעבירות הפוגעות בציבור ובשגרת יומו, בכך שהן מקפחות את זכותם של עובדי הדרך לנוע באופן חופשי. במישור רחב יותר, מדובר במעשה ההופך את הציבור בן ערובה למחאת המפגינים. נוסף על כך, יש במעשה גם ממד של סיכון בטחון של הציבור הנובע מעצם חסימת צירי תנועה מרכזיים באופן שמונע מעבר של רכבי הצלה וחרום כגון אמבולנסים וכיו"ב.

נכון, יש לכבד את חופש ההפגנה ואת זכות המחאה, ברם כל מחאה ראוי לה שתתנהל בגבולות החוק ולא תכלול מעשים הפוגעים בזולת ומסכנים את בטחון הציבור.

עם זאת, מעובדות כתב האישום עולה שהמפגינים חסמו את נתיבי התחבורה בגופם בלבד, בלי שהשתמשו באלימות כגון ידוי אבנים, הצתת רכוש, הבערת צמיגים, השחתת תחנות הסעה, דרדור פחי אשפה לכביש וכיו"ב תופעות נפסדות אשר בהן חזינו לדאבוננו בהפגנות אחרות. מאפיינים אלה מעמידים את ההתפרעות דנא במדרג חומרה שאינו גבוה.

11. בחינת **מדיניות הענישה הנוהגת** מעלה שבמקרים דומים הוטלו על הנאשמים עונשים במנעד שבין מאסר מותנה ועד מאסר בפועל ממש, כפי שיפורט להלן. אמנם ניתן לאבחן חלק מהמקרים לחומרה או לקולה ברם ניתן ללמוד מהם על מדיניות הענישה. במקרים שיובאו להלן אשר בהם הורשעו הנאשמים בהפרעה לשוטר, יש להזכיר שהעונש המרבי הקבוע בצד העבירה עומד על שלוש שנות מאסר והעונש המזערי שנקבע לה עומד על מאסר בן שבועיים. זאת בשונה מהתנגדות למעצר בכוח או באיומים, עבירה שהעונש המרבי שנקבע לה הוא 6 חודשי מאסר.

ת"פ (י-ם) 23791-02-17 **מדינת ישראל נגד פרל ואח'** (26.04.2018) : הנאשם נידון **לשירות לתועלת הציבור בהיקף של 180 שעות ועונשים נלווים** לאחר שהורשע בהתפרעות והפרעה לשוטר. באותו אירוע, במהלך הפגנת חרדים בעיר בית שמש, חסמו המתפרעים צירי תנועה מרכזיים והתנגדו באלימות לשוטרים שניסו

לפנותם. הנאשם השתתף בהפגנה לאחר הכרזתה כבלתי חוקית ובזמן ששוטרים פינו את המפגינים, הכה שוטרים בגבם ודחף שוטרים כדי למנוע מהם לעצור מפגינים אחרים.

ת"פ (י-ם) 49701-03-17 מדינת ישראל נגד רוטמן ואח' (25.01.2018) : הנאשם-1 נידון **לשירות לתועלת הציבור בהיקף של 100 שעות לצד עונשים נלווים** והנאשם 3 נידון **לשירות לתועלת הציבור בהיקף של 90 שעות לצד עונשים נלווים** לאחר שהורשעו בהשתתפות בהתפרעות בת מאות מפגינים במסגרת הפגנת חרדים בעיר בית שמש שבמהלכה חסמו המתפרעים לסירוגין את צומת בית שמש. במהלך ההתפרעות דלעיל שהתקיימה במקביל להתפרעות דומות בירושלים, התפתחה בחלק מהמוקדים, אלימות קשה מצד מפגינים כלפי כוחות המשטרה שכללה תקיפה, יידוי אבנים והשלכת שקיות מים לעברם. הנאשם-1 התיישב על הכביש באופן שחסם את התנועה וסרב להוראת השוטרים להתפנות. במהלך מעצרו נשכב על הרצפה והתנגד למעצר. הנאשם-3 חסם את הכביש ולא נענה פעמיים להוראת שוטרי להתפנות עד שנעצר.

ת"פ (י-ם) 53741-03-17 מדינת ישראל נגד קליין (04.12.2017): הנאשם נידון ל-**200 שעות שירות לתועלת הציבור ועונשים נלווים** לאחר שהורשע בהפרעה לשוטרי במילוי תפקידו ובהתפרעות. באותו מקרה השתתף הנאשם בהתפרעות בכיכר השבת בירושלים שכללה 15 איש מהמגזר החרדי ובמהלכה דרדר פעמיים פח אשפה גדול אל מרכז הכביש ואחר כך התנגד למעצרו.

ת"פ (י-ם) 48294-01-17 מדינת ישראל נגד וידר (14.09.2017): הנאשם נידון ל-**4 חודשי מאסר על תנאי לצד קנס** לאחר שהורשע בשני אישומים. בראשון, הורשע על הפרעה לשוטרי והתפרעות; בשני, הורשע על התקהלות אסורה והפרעה לשוטרי. באישום הראשון, נטל חלק בהתקהלות של כ-200 צעירים חרדים בבית שמש אשר הפרו את הסדר הציבורי וחסמו נתיב תחבורה. הנאשם ישב על הכביש והפריע לתנועה, ובהמשך התנגד למעצרו, ניסה להשתחרר מאחיזת השוטרים, השתולל וסירב להיכנס לניידת המשטרה תוך קריאות מילות גנאי נגד השוטרים וסירוב להזדהות. באישום השני, התקהל יחד עם אחרים בהפגנה שהפרה את השלום, סרב לדרישות השוטרים להתפנות, השתולל, התנגד למעצרו וסירב להזדהות. בית המשפט זקף לזכותו של הנאשם את הודאתו באחד האישומים, את חלוף הזמן (4 שנים), וכן את העובדה ששהה במעצר במשך שבועיים ובמעצר בית במשך כחצי שנה.

ת"פ 24534-05-10 מדינת ישראל נגד קינצור ואח' (16.03.2014): הנאשם נידון **לחודשיים מאסר בפועל בדרך של עבודות שירות לצד עונשים נלווים**. הנאשם הורשע בהפרעה לשוטרי במהלך הפגנה בשכונת שייח ג'ראח בירושלים. יתר הנאשמים בתיק זוכו. במהלך ההפגנה, סרב הנאשם להתפנות חרף הוראות השוטרים לעשות כן. בהמשך, תוך כדי מעצרו, תקף שוטרים, בעט בקצין משטרה וכינה את השוטרים "נאצים, פשיסטים ורוצחים".

עפ"ג 28510-02-13 אנשין נגד מדינת ישראל (01.05.2013): ביהמ"ש המחוזי אישר עונש של **40 ימי מאסר בפועל, לריצוי ממש לצד עונשים נלווים**. הנאשם הורשע בהתפרעות, תקיפת שוטרי והעלבת עובד ציבור. בנסיבות העניין, הנאשם השתתף בהתפרעות במהלכה הפכו המתפרעים ניידת פיקוח עירוני, סירב להוראות קצין משטרה לעזוב את המקום, קרא לשוטרים "נאצים" ודחף את הקצין. כאשר הוכנס לניידת המשטרה, ירק בפניה של שוטרת.

כן בחנתי את פסקי הדין שהוגשו מטעם המאשימה, שאובחנו בטיעוניה לחומרה ולקולה:

ע"פ 3613/17 **זיילבד נגד מדינת ישראל** (17.01.2019): ביהמ"ש העליון קיבל את ערעורו של נאשם שהורשע בעבירות של סיכון דרכים והתפרעות, והעמיד את עונשו על **300 שעות שירות לתועלת הציבור לצד עונשים נלווים**. זאת, חלף 40 ימי מאסר בפועל בדרך של עבודות שירות שגזר עליו ביהמ"ש המחוזי. בנסיבות המקרה, השתתף הנאשם בהתפרעות בירושלים שבמהלכה חסם צומת באמצעות פח אשפה.

רע"פ 31/15 **אפרסמון נגד מדינת ישראל** (20.01.2015): ביהמ"ש העליון אישר עונש של **6 חודשי מאסר בעבודות שירות ועונשים נלווים** בגין הרשעתו של הנאשם בתקיפת שוטר, העלבת עובד ציבור והתנגדות למעצר. הנאשם הסתגר במבנה לא חוקי המיועד להריסה ביישוב הר ברכה שבשומרון וסירב לפנותו חרף בקשותיהם החוזרות ונשנות של שוטרים שנכחו במקום, והכול תוך שקרא להם בכינוי גנאי; דחף אותם; התנגד בכוח למעצרו ונשך שוטר ברגלו.

12. במסגרת הנסיבות הקשורות **בביצוע העבירה**, נתתי דעתי לנסיבות הבאות:

א. **חלקו היחסי של הנאשם בביצוע העבירה**; לאור המעשים המתוארים בכתב האישום, לא ניתן לראות בנאשם שותף פאסיבי בלבד להתפרעות, וחלקו בה הוא משמעותי.

ב. **הנזק שנגרם מביצוע העבירה**; כאמור, בעקבות מעשי הנאשם נגרם לשוטר מתנדב שפשוף ברגלו. אמנם מדובר בפגיעה פיזית בדרגה נמוכה, ברם לא ניתן להסכין עם פגיעה בגורמי אכיפת החוק, קלת ערך ככל שתהיה. נוסף על כך, מעבר לנזק שנגרם לשוטר הקונקרטי, גרמה ההתפרעות הכבדה על משטרת ישראל שנאלצה לעסוק בפיזור ההפגנה תוך הפניית כוח אדם ומשאבים על חשבון משימות אחרות, פגיעה בחופש התנועה של עוברי הדרך ונזקים לקופה הציבורית.

13. בהתאם לתיקון 113 לחוק העונשין (סעיף 40 י"ג לחוק), ולאחר שקלול כלל הנסיבות והשיקולים מסכים אני עם עמדת המאשימה שלפיה **מתחם העונש ההולם את המעשה נע בין של"צ שלצדו מאסר מותנה ועד מאסר קצר בפועל**.

14. במקרה דנא, לא קיימים שיקולים אשר מצדיקים סטייה מהמתחם, לחומרה או לקולה.

גזירת העונש המתאים לנאשם - נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה

15. בגזירת העונש המתאים לנאשם, רשאי בית המשפט להתחשב **בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה ולתת להן משקל**, ובלבד שהעונש לא יחרוג ממתחם העונש ההולם.

בהתאם לכך נתתי דעתי לנסיבות הבאות:

א. **נטילת האחריות של הנאשם על מעשיו**, הנאשם הודה במיוחד במיוחד לו ועל כן ניתן להניח לגביו הנחות מקלות השמורות למי שהודה באשמתו דהיינו: נטילת אחריות, חרטה, צער, הפנמה וקבלה לעתיד. הנאשם אכן הביע הלכה למעשה בדבריו לפני את צערו וחרטתו על מעשיו וכך עשה גם בדבריו לשירות המבחן שם הדגיש שהוא מתנגד לאלימות ומקבל אחריות על העבירה. עוד התחשבתי בכך שמאז שעבר הנאשם את העבירה, חלפו כמעט שלוש שנים, שבמהלכן לא היה הנאשם מעורב באירועים דומים על אף שהיו כאלה למכביר. נטילת האחריות, הצער החרטה וההפנמה, תומכים בכך שיש לדון את הנאשם במידת הרחמים כפי שלימדנו שלמה המלך בספר משלי: **"מכסה פשעיו לא יצליח ומודה ועוזב ירוחם"** (משלי כ"ח, י"ג).

ב. **היעדר עבר פלילי**; הנאשם נעדר עבר פלילי מכל סוג שהוא וזו לו המעידה הראשונה בפלילים.

שיקול הרתעת הרבים

16. העבירות שבהן עסקין הן נפוצות וחמורות והפכו בשנים האחרונות לחזון נפרץ בעיר ירושלים. המניע העומד בבסיס העבירות הוא דתי והן נעברות בסחף ההמון ובהשפעתו. על בית המשפט בפסיקותיו לסייע לאכיפה בדרך של הטלת ענישה שיש בה כדי להרתיע את הרבים. לפיכך, מצאתי שיש צורך לתת ביטוי גם לשיקול זה בענישת הנאשם, ברם בהתחשב בנאשם ובנתוניו, לא אחמיר עמו מעבר לנדרש ברכיבי הענישה המוחשיים אלא אתן ביטוי לשיקול ההרתעה במאסר המותנה שבכוונתי לגזור עליו.

העונש המתאים

17. לאחר שנתתי דעתי לכלל הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה ולשיקול הרתעת הרבים, הגעתי לכלל מסקנה שיש למקם את הנאשם **בחלק התחתון של מתחם העונש ההולם**, קרי, לגזור עליו צו של"צ, מאסר על תנאי ופיצוי לנפגע העבירה.

סוף דבר

18. לאחר ששקלתי את רכיבי הענישה - סוגם ומידתם ואת השפעתם ההדדית, החלטתי לגזור על הנאשם את העונשים הבאים:

א. **מאסר בן שלושה חודשים שאותו לא יישא הנאשם אלא אם יעבור בתוך שלוש שנים מהיום עבירת התפרעות או תקיפת שוטר ויורשע בה בדין בתוך התקופה או לאחריה.**

ב. **שירות לתועלת הציבור בן 120 שעות**, בהתאם לתכנית שהגיש שירות המבחן. שירות המבחן יהא רשאי לשנות את מקום ההשמה ללא צורך בפנייה לבית המשפט. הנאשם יחל לשאת את העונש החל מיום 01.07.2019.

ג. פיצוי לנפגע העבירה השוטר המתנדב ג"ק בסך 1,000 ₪. הפיצוי ישולם עד ליום 01.08.2019.

בהתאם לאמור בסעיף 71א(ה) לחוק העונשין, הנאשם מוזהר בזאת שעליו למלא אחר הוראות צו השל"צ שאם לא כן, יהיה צפוי לתוצאות האמורות בסעיף 71ד לחוק העונשין, קרי, בית המשפט יהיה רשאי לבטל את הצו ולהטיל עליו עונש אחר במקומו.

מזכירות בית המשפט תמציא את העתק גזר דין לשירות המבחן למבוגרים.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים בתוך 45 ימים מהיום.

ניתן היום, כ"ה אייר תשע"ט, 30 מאי 2019, במעמד הצדדים.